

## DE WAARHEID!

Dr H. N. Ridderbos heeft in „De Strijdende Kerk” in een artikel, getiteld: „Waarom niet de waarheid gezegd?” aanmerkingen gemaakt op een schrijven dat door de deputaten onzer Kerken voor de (oud)Gereformeerde Kerken in Duitschland aan de kerkeraden van die Kerken was gezonden.

Hij neemt dat stuk over, dat wij hier ook laten volgen, opdat elk der lezers kan zien, waarop dr Ridderbos critiek meent te moeten uitoefenen.

### DEPUTATEN VAN DE GENERALE SYNODE DER GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND VOOR DE (OUD)GEREFORMEERDE KERKEN IN DUITSCHLAND.

Aan de Kerkeraad der (Oud)Gereformeerde Kerk te .....

Weleerwaarde en Eerwaarde Broeders!

Deputaten der Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland voor de (Oud)Gereformeerde Kerken in Duitschland-brengen het volgende onder Uwe aandacht.

a. De Generale Synode van 1939 en daarna heeft met betrekking tot de leer der Sacramenten uitgesproken, dat de Sacramenten, zullen ze waarlijk Sacramenten zijn, verzegeling zijn van geschonken inwendige genade. Deze uitspraak is tot bindende leer verheven, en, hoewel eene verbreking van het accoord van 1905 en in strijd met de Drie Formulieren van Eenigheid, in 1943 en 1946 ondanks in-gebrachte bezwaren, gehandhaafd.

b. Dezelfde Generale Synode heeft, in strijd met de artikelen 31 en 79 van de Kerkenordening, Hoog-leraren en Predikanten geschorst en afgezet, terwijl door dezen niet anders was gedaan, dan han-delen naar den eisch van art. 31 der Kerkenordening.

c. Ons is ter oore gekomen, dat door de Parti-culiere Synode der (Oud)Gereformeerde Kerken in Duitschland afgevaardigden zijn benoemd naar de Generale synode der „Gereformeerde Kerken”, die bovenstaande besluiten hebben genomen, en dat zij deze synode voor de wettige Synode van de Gere-formeerde Kerken houden.

Om deze reden doen voornoemde Deputaten een dringend beroep op U om een ernstig onderzoek te willen instellen naar den inhoud en de beteekenis van de gedane leeruitspraken en de rechtmatigheid van de schorsingen en afzettingen, en naar de wet-tigheid van deze synode, en verzoeken U ons te willen ontvangen voor het geven en doen geven van voorlichting.

d. Wij verzoeken U vriendelijk en dringend op dit schrijven zoo spoedig mogelijk te willen antwoor-den, opdat wij in staat zijn voor de personen, die U zullen bezoeken, de benodigde vergunningen aan te vragen voor het overschrijden van de grens.

e. Wij richten ons tot U in de heilige overtuiging, dat de tijdelijke inwoning Uwer Kerken in het ver-band der Gereformeerde Kerken in Nederland in-houdt, dat U gemeenschap onderhoudt met de Ge-reformeerde Kerken in Nederland, die zich hebben vrijgemaakt van bovengenoemde zondige synode-besluiten.

Met heilbiede en broedergroeten,

Namens Deputaten,  
G. VISÉ, Praeses.  
J. VAN RAALTE, Scriba.

Dr Ridderbos is over dat schrijven nog al gebelgd. Hij richt aan het adres van Deputaten het verwijt van leugenachtigheid.

Zijn critiek komt hierop neer:

1e. Deze deputaten hebben zich in dat schrijven bediend van eenen naam, die hun niet toekomt, en die misleidend was, zoodat de kerkeraden ginds ge-noodzaakt waren het stuk op „echtheid” te onder-zoeken.

2e. Die deputaten wekken de valsche voorstelling, dat er sinds 1939 maar ééne „synode” heeft verga-derd.

3e. Die deputaten dienen hunne Kerken aan als de wachters van 1905, terwijl die het accoord van 1905 juist hebben losgelaten, maar de „synode” (ik wil dr Ridderbos ook best het genoegen doen „synodes” te zeggen) heeft 1905 juist vastgehouden.

4e. Die deputaten hebben niet de besluiten der „sy-nodes” letterlijk aan die Kerken doorgegeven, maar deelen die in hunne eigen woorden mee.

5e. Die deputaten geven van die besluiten der „sy-nodes” eene valsche voorstelling.

Wij veroorloven ons enkele opmerkingen tegen dit schrijven van dr Ridderbos.

1. Wanneer hij aanmerking maakt op het feit, dat wij den naam GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND gebruiken, en deputaten in dat schrij-ven zulks ook doen, is daarin voor die kerken niets misleidend geweest: die wisten uitnemend goed, van wie 't bedoelde stuk kwam, want de namen der twee ondertekenaars zijn daar niet onbekend; evenmin waren zij er onkundig van, dat er in Nederland in de Gere-formeerde Kerken eene scheuring is gekomen; zij wa-ren er ook mede op de hoogte, bij welk deel van die

gescheurde Kerken de ondergeteekenden behoorden.

Daarom is het dan ook onwaar, dat dr Ridder-bos zegt, dat de kerken in Duitschland in de nood-zaak hebben verkeerdt om deze brieven op hunne ech-theid te onderzoeken.

Trouwens, die kerken hebben dat ook heelemaal niet gedaan, en daarom is die opmerking van dr Rid-derbos een klein stukje nonsens. Misschien zeg ik met dat laatste woord iets te veel, want heelemaal nonsens is het ook weer niet, daar dr Ridderbos met zijn schrijven wel eene bedoeling heeft: „De Strijden-de Kerk” is immers het blad van „das Propaganda-Ministerium”.

Maar dat die kerkeraden van over de grens geen onderzoek hebben ingesteld naar de echtheid van den in dat stuk gebruikten naam GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND, is duidelijk.

Want hadden zij dat gedaan, dan zouden ze twee dingen gedaan hebben: dan waren zij (ik noem hem nu maar) naar dr Ridderbos gegaan en hadden hem gevraagd: „Wij hebben dat stuk gekregen, wilt U ons eens inlichten hoe het daarmede staat”, en dan waren zij ook naar ds Visé gegaan (ik noem dien nu maar) en hadden hem ook eene soortgelijke vraag gesteld: „U hebt ons dat stuk gestuurd; wilt U ons eens inlichten, hoe het daarmede staat? Gij gebruikt den naam „Gereformeerde Kerken” en er zijn ook an-deren die den naam „Gereformeerde Kerken” gebrui-ken; wij willen graag van weerszijden inlichtingen hebben, opdat wij objectief kunnen beoordeelen, wie dien naam terecht, en wie hem ten onrechte gebruikt; want wij willen weten, welke van die twee de voort-zetting zijn van wat voorheen de „Gereformeerde Kerken in Nederland” waren!”

En dat hebben die Kerken niet gedaan.

Het stuk van dr Ridderbos wekt de voorstelling, dat de kerkeraad van Bentheim heel verlegen bij hem is gekomen om te vragen: Waar komt dat stuk toch vandaan?

Dr Ridderbos kan dat misschien de lezers van „De Strijdende Kerk” wijs maken ten behoeve van „das Propaganda-Ministerium”, maar hijzelf weet wel an-ders!

De beschuldiging van misleiding wijs ik dan ook af, want in ons stuk is duidelijk sprake van twee-erlei Gereformeerde Kerken, n.l. van die, welke in „synode” vergaderd, de bekende besluiten namen en naar wier „synode” de (oud)Gereformeerde kerken afgevaardigden benoemden, en van die, welke zich van dezelfde besluiten vrijmaakten. Wil dr Ridder-bos de lezers van „De Strijdende Kerk” de broeders in Duitschland soms voorstellen als onnoozele hal-zen, die het nog niet eens door hadden, dat de „sy-node” der „Gereformeerde kerken”, die de bekende be-sluiten namen hen toch zeker niet zou opwekken tot vrijmaking?

Maar het gaat er om, wie inderdaad recht hebben op dien ouden naam: GEREFORMEERDE KER-KEN. En dat hangt samen met de vraag, waar het nieuwe is gekomen: eene nieuwe leer, en een nieuw kerkrecht. Ik geloof niet, dat wij hét daar-over met dr Ridderbos eens worden, maar dat die „synodes” van hem hebben gedaan, wat door die de-putaten is signaleerd, probeert hij wel te weerleg-gen, maar hij kan die feiten niet loochenen. Die lig-gen er.

2. Die opmerking over die ééne „synode” kunnen we gevoeglijk laten rusten. Ook ten aanzien van de duitse kerken ligt daarin niets misleids, omdat die daarmede wel op de hoogte zijn.

3. Van meer beteekenis is de opmerking, dat wij ons ten onrechte hebben aangediend als de wachters van 1905, maar dat zijne „synodes” het accoord van 1905 juist hebben gehandhaafd, en dus die kerken, die het met deze „synodes” houden.

Hier zegt dr Ridderbos eene onwaarheid van zijne „kerken” en van zijne „synodes”.

Want dat rust op de stelling, dat het besluit van 1942 hetzelfde is als dat van 1905, en dat is niet waar, en dr Ridderbos kan dat ook weten.

Op de Synode van 1905 is dadelijk na die gevallen beslissing een bezwaarschrift van prof. L. Lindeboom tegen dr A. Kuyper Jr (feitelijk tegen eene uitspraak van de Prov. Synode van Friesland, maar het ging over eene uitdrukking van dr A. Kuyper Jr) behan-deld over het wedergeboren zijn van Paulus; daar is toen uitgesproken, „..... dat deze zaak op grond van de Belijdenis niet tot beslissing kan worden gebracht”, en verder: „dat de Synode de betrokken broeders op-vekt om elkander in dit verschil in liefde te dragen; en dat zij den wensch te kennen geeft, dat ieder zich in zulke teedere en onzekere zaken met alle voorzich-tigheid en bescheidenheid uitlate”.

Dr Ridderbos zal zeggen: Maar daar ging het niet over de pas genomen besluiten, doch over eene con-crete zaak!

Ik wil antwoorden: Dat was een concreet geval met betrekking tot het genomen besluit.

En daarvan heeft de Synode van 1905 gezegd (ik geef het nu met eigen woorden weer): Er is twee-erlei meening: die van Kuyper en van Lindeboom; de eerste zegt, dat de Doop eene inwendige aanwezige genade verzegelt, de tweede, dat hij uitsluitend een zegel is van de belofte Gods; zij mogen elk hunne meening leeren, de eene zoowel als de andere, maar zij moeten elkaar alsjeblieft niet al te hard te lijf gaan.

Maar de „synode” van 1942 heeft gezegd: Er is maar ééne meening, en „Elke propaganda, met name door ambtsdragers tegen deze aangenomen leer ..... dient te worden nagelaten en geweerd”.

Dat was in 1943 en zoo werd toen officieel namens de „synode” aan de Kerkeraden geschreven.

Daar werd het „accoord van 1905” tot bindende leer gemaakt met bovendien eene é é n z i j -dige (1905 kent twee gelijkwaardige zijden!) inter-pretatie.

Zoo hebben de „synodes” de wacht betrokken bij 1905!

„Er is niets veranderd!”, „er is iets ouds gehand-haafd!”, heeft dr Ridderbos eens gezegd (ik heb het hem zelf hooren zeggen) en vele synodale broeders zeggen het met hem.

Als ik dat hoor, moet ik weer denken aan „das Propaganda-Ministerium” van eenen anderen Doctor en diens terminologie, die precies dezelfde was, als die wij voordien gewoon waren te gebruiken, zooals b.v. het begrip „Freiheit”; maar wat hij daarmede bedoelde, gaven wij vroeger eenen anderen naam!

4. Dr Ridderbos klaagt ook, dat die deputaten niet den eigenlijken tekst van de besluiten der „synode” aan de duitse kerkeraden hebben meegedeeld.

Ik wil alleen opmerken, dat de door de deputaten gegeven voorstelling van zaken niet onjuist is, en dat het juist de bedoeling was om die kerkeraden daarvan volledig op de hoogte te stellen; dat die de-putaten dat ook uitdrukkelijk in hun schrijven heb-ben laten uitkomen, EN DIE KERKERADEN OP-WEKKEN OM ER KENNIS VAN TE NEMEN.

Daarom is deze opmerking van dr Ridderbos on-waardig.

5. Ik kom thans tot de hoofdzak.

Dr Ridderbos beweert, dat geen éneke „synode” heeft geleerd dat de sacramenten inwendige aanwe-zige genade verzegelen en dat als bindende leer is voorgeschreven, zooals door die deputaten is voorge-steld.

Hier spreekt dr Ridderbos tegen beter weten in.

Of is het soms niet waar, dat de „synode” „De-putaten voor zwaarigheden” benoemde, die o.a. met cand. Schilder samenspraken, en dat die Deputaten van dien candidaat ter „synode” ook hebben geklaagd, dat hij niet wou aanvaarden, dat de Sacramenten in-wendige aanwezige genade verze-gelen?

Dat niet alleen; maar ook dat hebben zij ge-klagd!

Wisten die Deputaten soms niet, wat de bedoeling van de „synode” was? Hebben zij „misgetast”, zoo-als „das Blatt des Propaganda-Ministeriums” „De Strijdende Kerk” het indertijd signaleerde? „Kom, kom, dr Ridderbos was ook ter „synode”, en weet dus ook wel, dat de „synode” zelf bij de behandeling van die zaak juist aan dat punt van die klacht der Deputaten heeft toegevoegd: „gelijk in de Nederlandsche Geloofsbelijdenis art. 33 geleerd wordt”.

Dat was toch zeker wel van de „synode”.

Dr Ridderbos zal zeggen: „Maar de „synode” heeft dat teruggenomen!

Dat staat uitdrukkelijk in de Acta!”

„Ik antwoord: De „synode” heeft het NIET terug-genomen. Wij weten nu wel zoo langzamerhand, dat wij de uitspraken van die „synodes” op een goud-schaaltje moeten wegen om precies te weten, wat ze wel, en wat ze niet wil zeggen.

Want inderdaad is gezegd, dat de „synode” het be-treurt, dat de voorstelling is ingeslopen, dat cand. Schilder zou zijn geweerd, omdat hij niet wilde aan-vaarden, dat de Sacramenten inwendige aanwezige genade verzegelen.

Maar hoe sloop die voorstelling in?

Doordat de „synode” zelf onder die klacht nog eens een extra streep zette.

Is dat nu een „synodale” uitspraak geweest, of niet?

Jawel!, maar de „synode” betreurt het, dat deze voorstelling is ingeslopen, en heeft dat dus terug-genomen!, beweert men.

Maar hier hebben wij het goudschaaltje nodig.

Want feit is, dat de samenspreking met cand. Schilder juist op dit punt is vastgelopen. Die heeft aan deze Deputaten bericht, „dat ik Uw stelling, dat de Sacramenten het aanwezig geloof verzegelen onder geen beding kan aanvaarden”.

Daarop hebben Deputaten ook die klacht ter „sy-node” gebracht, en de „synode” zegt: Wij zullen hem wel mores leeren, want hij komt daarmee in strijd met art. 33 van de Geloofsbelijdenis!

En als dan later de kerkleden de consequentie van zulk eene uitspraak trekken, dan is het ten onrechte ingeslopen.

Maar heeft de „synode” toen gezegd: „Wij hebben niet bedoeld, dat de Sacramenten inwendige aan-wezige genade verzegelen!”?

Volstrekt niet.

Want de „synode” bedoelde dat wel!

Dat blijkt ook uit andere dingen.

Heeft niet de „synode” eene TOELICHTING ge-ggeven ter verduidelijking van die befaamde beslui-ten, die reeds deze leer voorzichtig naar voren brengt?

Is daarop niet een PRAEADVIES gevolgd, dat dit heel duidelijk heeft gedaan?